

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни**

«ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО»

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування»**

Спеціальність **242 «Туризм»**

Освітня програма **«Туризм»**

Вид дисципліни **обов'язкова**

Факультет **міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач: к.е.н., доц. Гапоненко Г.І.

1. Навчальний контент:

РОЗДІЛ 1. ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Тема 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації

Виникнення і сутність національної держави. Зростання ролі національної держави. Особливості впливу глобалізації на національну державу: економічний, політичний та культурний суверенітет під загрозою.

Інституціоналізація туризму. «Рекреаційний бум». Народження «Homo Viator» (людини подорожуючої). Туризм як чинник глобалізації. Функції туризму за умов глобалізації. Туризм – нова роль для національної держави. Парадигма туризму XXI століття.

Мобільність – принциповий концепт нової туристичної парадигми. Концепція сталого розвитку туризму – нова філософія подорожування. Екологічний імператив як складова нової туристичної парадигми. Диверсифікація ринку туристичних послуг як вияв соціологізації туризму.

Тема 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Основні етапи розвитку країнознавчих знань та інституціоналізація країнознавства.

Туристичне країнознавство: історія, становлення, об'єкт, предмет, функції.

Принципи, методи та закономірності у країнознавстві.

Тема 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань

Розмаїтість країн сучасного світу. Поняття «держава» та «країна». Основні форми правління та адміністративно-територіального устрою. Незалежна держава, колонія, протекторат, підопічна територія. Особливості державного ладу. Монархічна форма правління. Республіка. Форми адміністративно-територіального устрою. Унітарна держава, федеративна держава, конфедерація, протодержава.

Расові та етнічні відмінності людства. Мовне розмаїття населення Землі. Релігійна строкатість світу.

Тема 4. Просторово-територіальна організація країн світу

Поняття «географічне положення держави». Основні ознаки географічного положення: дистанційність детермінованість, потенційність. Політико-географічне положення держави: фізико-географічна, економіко-географічна, транспортно-географічна, геополітична та геостратегічна складові. Просторово-територіальна площина політико-географічного положення держави: глобальне, регіональне, локально-сусідське політико-географічні положення.

Визначення поняття «цивілізація». Огляд цивілізаційних теорій (М. Данилевський, О. Шпенглер, А. Тойнбі, С. Хангтінтон).

Формування сучасного світового господарства: зародження, еволюція. Євроцентризм світового господарства та його причини. Світо-системна теорія І. Валерстайна.

Тема 5. Туристичний образ та імідж країни

Поняття «образ» – «імідж» – «бренд» території: ієрархія, сутність, властивості та специфіка застосування.

Методологічні основи створення туристичного іміджу країни

РОЗДІЛ 2. ГЕОГРАФІЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ СВІТУ

Тема 6. Туристичні ресурси країн Північної, Центральної та Східної Європи

Особливості туризму з метою відпочинку та розваг в Європі. Європейський макрорегіон як найбільший ринок виїзного туризму. Основні фактори внутрішньо європейського туристського обміну. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Європі. Розповсюдження ділового туризму в країнах Європи. Основні центри паломництва християн.

Тема 7. Країни Середземномор'я

Поняття «Середземномор'я». Основні країни. Фізико-географічні характеристики регіону. Специфіка туризму.

Тема 8. Країни Північної і Латинської Америки

Особливості туризму з метою відпочинку та розваг в країнах Північної і Латинської Америки. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Північній Америці. Розповсюдження ділового туризму.

Тема 9. Туристичні ресурси країни Африки, Австралії та Океанії

Туризм з метою відпочину і розваг в країнах Африки. Лікувально-оздоровчий туризм на Африканському континенті. Інші види туризму.

Тема 10. Туристичні ресурси країн Азії

Особливості туризму з метою відпочинку та розваг в країнах Північної і Латинської Америки. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Північній Америці. Розповсюдження ділового туризму. Основні центри релігійного туризму в ісламі та буддизмі.

Рекомендована література

Основна література

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 470 с.
2. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. - М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. - 255 с.
3. География туризма : Учебник / И.Г. Филиппова, В.Л. Погодина, Е.А. Лукьянов. - Спб. : Изд. Дом «Бизнес-пресса», 2007. - 264 с.
4. Косолапов А.Б. Туристическое страноведение. Европа и Азия: учебно-практическое пособие. – М.: КНОРУС, 2005. – 400 с.
5. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. - К. : Знання, 2008. – 661 с.
6. Мальська М. П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало – К. : Центр учб. літ-ри, 2013. – 184 с.
7. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
8. Парфіненко А.Ю. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації: вступ до курсу «Туристичне країнознавство» / А.Ю. Парфіненко. – Х.:

Бурун Книга, 2009. – 128 с.

9. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: Навч. посіб. / А.Ю. Парфіненко. – Х.: Бурун Книга, 2009. – 288 с.

10. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: Підручник / А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров, О.О. Любіцева. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2015. – 551 с.

11. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство. – К.: Знання, 2006. – 575 с.

12. Пик С. М. США – Велика Британія: "особливі відносини". – К.: Знання, 2006. – 283 с.

13. Сапожникова Е.Н. Страноведение: теория и методика туристского изучения стран: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 240 с.

14. Сапожникова Е. Н. Страноведение: Теория и методика туристского изучения стран: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 240 с.

15. Стафійчук, В. І. Рекреалогія: навч. посіб. / В. І. Стафійчук. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2010. – 264 с.

16. Страны и регионы мира: экономико-политический справочник/ под ред. А.С.Булатова. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 624 с.

17. Туристичне країнознавство: країни-лідери туризму : навч. посіб. – К. : Альтерпрес, 2008. – 436 с.

18. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Мальська, М. Гамкало, О. Ю. Бордун. – К. : Центр учб. літ-ри, 2009. – 224 с.

Допоміжна література

19. Бейдик О.О. Рекреаційне районування. // ГЕУ, в 3 -х т. – К. : Вид-во ім. М.П. Бажана, 1990. – Т.3. – С. 120.

20. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. – К. : Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. – 130 с.

21. География международного туризма: Зарубежные страны: Учеб. пособие / Авт.-сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. - Мн. : Аверсэв, 2004. – 252 с.

22. Истомина В.И. Лагутенко Б.Т. Страны мира : справочник туроператора и туриста. – М. : Советский спорт, 2000. – 224 с.

23. Косолапов А.Б. Туристское страноведение. Европа и Азия. – М.: КноРус, 2005 – 400 с.

24. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід/ Колектив авторів за редакцією А.Ю. Парфіненка, Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2013. – 280 с.

25. Ткаченко ТІ. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. – К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 537 с.

26. Русинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник: Вид. 2-е, переробл і доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.

27. Все страны мира. Энциклопедический справочник / Авторы-сост. Родин И.О., Пименова Т.М. – М.: Вече, 2005. – 624 с.

28. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.

29. Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи: Збірник наукових статей. – К.: ІВЦ "Слов'янський діалог", 1995. – 244 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

45. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.

46. Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.tourism.gov.ua>.

47. Офіційний веб-портал Верховної ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

48. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) – Режим доступу : <http://www2.unwto.org>

49. Офіційний сайт Всесвітньої Ради з туризму та подорожей (WTTC) – Режим доступу : <http://www.wttc.org>

2. Плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

РОЗДІЛ 1. ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Семінар 1. Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації

1. Обговорення наступних питань:

Національна держава в умовах глобалізації.

Культурна та економічна г глобалізація.

Туризм як прояв та чинник глобалізації сучасного світу.

Інституціоналізація туризму.

Функції туризму.

Парадигма туризму ХХІ століття.

Концепція сталого розвитку туризму

2. Написання есе на тему «Міжнародний туризм як чинник світового розвитку: тенденції глобалізації та глокалізації».

Семінар 2. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Створення мультимедійних презентацій, побудованих за концепцією множини структур суспільного життя країни - Яценко Б. П. та Бабарицької В. К. за наступним планом:

1. Геопростір і територія. Цей аспект дослідження потребує використання багатопланової інформації. Особливе значення має загальна оцінка території як «узагальненого ресурсу»: її розмірів, складу, морфологічних особливостей, кордонів та їхньої генези.

2. Географічне середовище і природні ресурси розвитку. В даному разі дослідника має цікавити комплексна оцінка стану натуросфери («життєвого простору» суспільства), що сформувалася в країні. Важливо мати інформацію про стан природних умов і ресурсів не лише території, а й прилеглої акваторії виключно морської економічної зони, включаючи надра, стан повітряного й водного простору та біосфери.

3. Соціосфера: населення і розселення країни. Геодемографічна характеристика має давати уявлення про основні параметри людності і трудових ресурсів країни. Досліджуються умови організації праці, побуту та відпочинку, розвитку

особистості. Дослідження геопросторової поведінки людей, особливо мереж і систем розселення, зрештою сприяє виявленню основних рис територіальної організації країни.

4. Культуросфера. Географія культурних цінностей і якісних властивостей суспільного життя розглядаються в контексті причетності до певної цивілізації і відносин міжцивілізаційного діалогу. Чимраз очевиднішою стає важливість врахування при вивченні країни таких критеріїв, як спосіб життя і традиції населення, елементи матеріальної і духовної культури. У зв'язку з цим обов'язковим елементом є вивчення географії релігій, особливо в тих країнах, де релігія є визначальним чинником у формуванні життя суспільства.

5. Еконосфера. Традиційно це найбільш важливий і багатоплановий аспект країнознавчого дослідження. Після визначення типу країни й загальних рис моделі її економіки досліджуються загальні риси, вигляд і склад множини структур господарства.

6. Техносфера країни перебуває в тісній взаємодії з її еконосферою. Вона поєднує технічні системи, технологічні процеси, інформаційні мережі й тим самим забезпечує науково-технічний прогрес країни й освоєння природно-ресурсного потенціалу її території. Системи і мережі техносфери, так само як і системи інфраструктури, - невід'ємний компонент усіх утворень множини структур господарства.

7. Політосфера. Основним компонентом політосфери є адміністративно-територіальний устрій, центри управління країною та її регіонами, партії і суспільні рухи, етнічні групи (нації, національні меншини).

8. Райони. Будь-яка країна, за винятком найменших, має політичні або й істотні територіальні відмінності. Тому проблема економічного районування, визначення особливостей рівнів розвитку, інтегральної геопросторової структури, зрештою, образу й іміджу районів країни завжди залишатиметься актуальною.

Семінар 3. Політична карта світу – основа країнознавчих знань

Розкрийте специфіку простру як умови для туристичної діяльності.

Охарактеризуйте шість типів функціональних територіальних зон.

В чому полягають особливості адміністративно-територіальної організації держав світу?

Чи є відмінності між поняттями «центр» та «столиця»? Які бувають столиці країн світу за своїм походженням?

Яким чином може використовуватися колишня столиця країни у її туристичній характеристиці?

Наведіть приклад фізико-географічної характеристики країни.

Наведіть приклад характеристики рекреаційно-географічного положення країни.

Проаналізуйте досвід переміщення столиць в декількох країнах світу (наприклад, США, Канаді, Польщі, Китаї та ін..).

Семінар 4. Просторово-територіальна організація країн світу

Обговорення звіту «Туристичний барометр» Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) за поточний рік за наступним планом:

1. Регіональний поділ світу за методикою ЮНВТО.

2. Загальні тенденції зміни туристичних потоків та доходів від туризму у світі.
3. Туристичні потоки в межах Європейського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.
4. Туристичні потоки в межах Азіатсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.
5. Туристичні потоки в межах Американського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.
6. Туристичні потоки в межах Африканського туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів. Об'єми доходів від іноземних туристів.
7. Туристичні потоки в межах Близькосхідного туристичного макрорегіону. Динаміка та прогнози. Обсяг доходів від іноземних туристів.

Семінар 5. Туристичний образ та імідж країни

Підготувати доповіді на тему «Туристичний імідж країни». Кожен студент заздалегідь обирає країну, про яку готує доповідь за наступним планом:

1. Політико-географічний образ країни, що являє собою концентрацію провідних географічних знаків, символів і характеристик держави в політичному відношенні.
2. Природно-ресурсний образ як концентрація провідних ознак та символів ресурсних багатств в природному, ландшафтному або кліматичному відношенні.
3. Цивілізаційно-культурний образ у вигляді національного культурного символу, що становить історичну спадщину країни і упізнається у всьому світі.
4. Соціоментальний образ як концентрація провідних соціальних ознак, символів, рис народу в ментальному відношенні.
5. Виробничо-економічний образ як концентрація провідних економічних символів, знаків, можливостей країни в науковому, промисловому та іншому виробничому відношенні, як символ благополуччя, могутності та впливовості держави.
6. Національно-ціннісний образ країни – концентрація провідних знаків і символів, що виражають державні інтереси, цілі в національно-ідейному відношенні.

РОЗДІЛ 2. ГЕОГРАФІЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ СВІТУ

Семінар 6. Туристичні ресурси країн Північної, Центральної та Східної Європи

Виступити з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Данія, Ісландія, Королівство Норвегія, Фінляндська республіка, Швеція, Австрія, Болгарія, Князівство Ліхтенштейн, Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Хорватія, Чехія, Чорногорія, Швейцарія за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

Семінар 7. Країни Середземномор'я

Виступити з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Італія, Іспанія, Греція, Ізраїль, Кіпр, Туреччина за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

Семінар 8. Країни Північної і Латинської Америки

Виступити з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: США, Канада, Мексика, Куба, Панама, Ямайка, Бразилія, Аргентина, Венесуела за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

Семінар 9. Туристичні ресурси країни Африки, Австралії та Океанії

Виступити з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Туніс, Єгипет, Марокко, Сенегал, Гамбія, Малі, Нігерія, Сейшельські острови, Маврикій, Нова Зеландія, Маршалові острови, Мікронезія, Папуа-Нова Гвінея, Соломонові острови, Фіджі, Самоа за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).
- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

Семінар 10. Туристичні ресурси країн Азії

Виступити з доповідями та мультимедійними презентаціями про туристичні ресурси наступних країн: Йорданія, Ліван, ОАЄ, Саудівська Аравія, Індія, Непал, Шрі-Ланка, Мальдівські острови за наступним планом:

- Основні показники розвитку туризму в країні.
- Природно-рекреаційні ресурси країни (рельєф, клімат, водні ресурси, території, що особливо охороняються).

- Культурно-історичні ресурси.
- Інфраструктура.
- Туристично-рекреаційне районування країни, основні туристично-рекреаційні райони і центри туризму.

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни:

Завдання для самостійного опрацювання:

- 1) Туризм відіграє важливу роль у ...:
- 2) Збільшення потоку туристів сприяє розвитку ...:
- 3) Туристичне країнознавство як навчальна дисципліна є ...:
- 4) Об'єктом досліджень в туристичному країнознавстві є ...:
- 5) Які з напрямків включає спортивний туризм:
- 6) Предметом туристичного країнознавства є вміння складати спеціальну характеристику...:
- 7) Які функції здійснює туристичне країнознавство:
- 8) Що впливає на умови розвитку будь-якого виду туризму:
- 9) Який з методів не використовується в туристичному країнознавстві:
- 10) Створення образу країни можливе при ...:
- 11) Що є першим пунктом плану туристичної характеристики країни:
- 12) Сприятливою рисою географічного положення є наявність ...:
- 13) Необхідно характеризувати ті природні ресурси, які визначають можливості розвитку...:
- 14) Чи варто давати характеристику ґрунтам в туристичному країнознавстві:
- 15) Чим строкатіший рельєф території, тим ...:
- 16) При характеристиці клімату першою дають інформацію про ...:
- 17) Якщо в кліматичному поясі декілька кліматичних областей, то характеристику потрібно давати в порядку ...:
- 18) Амплітуди коливань температури важливі при визначенні ...:
- 19) При характеристиці погоди важливу роль відіграють показники ...:
- 20) Яка зона у рельєфі дна Світового океану представляє інтерес для туризму:
- 21) Розвитку якого виду туризму сприяє наявність різких перепадів висот дна океану:
- 22) Уяву про характер поширення рослинності в країні можна отримати з ...:
- 23) Які території представляють найбільшу привабливість для туристів:
- 24) Що дає уявлення про жителів країни, і включається в характеристику населення:
- 25) Яке значення має чисельність населення в туристичному країнознавстві:
- 26) В країнах з яким типом відтворення найсприятливіші умови розвитку туризму :
- 27) Найкращі умови масового туризму в країнах, де в структурі зайнятості населення домінує ...:
- 28) Територія сприятлива для більшості видів туризму тим більше, чим населення ...:

- 29) Що в аналізі історії країни не слід вказувати:
- 30) Що належить до результатів творчої діяльності певного народу як етнічної культури:
- 31) Частина земної кулі, що знаходиться під суверенітетом визначеної держави називається... :
- 32) До складу держави належить ...:
- 33) Ділянка вод чи суші Світового океану, в межах якої держава має юрисдикцію в повному обсязі називається ...:
- 34) Ділянки вод Світового океану, в межах яких держави мають суверенні права на розробку природних ресурсів називаються ...:
- 35) Кількісним вираженням території є її ...:
- 36) Форма території, що має її зовнішні обриси називається ...:
- 37) Для цілей і задач туристичного країнознавства доцільно використовувати термін...:
- 38) На скільки типів простору може бути розділене середовище:
- 39) В якій функціональній зоні головний напрямок розвитку туризму полягає у інформаційному використанні умов, а також у розвитку пізнавального та ділового туризму:
- 40) В якій функціональній зоні найвищі вимоги до екологічної безпеки:
- 41) Особливості внутрішнього устрою території характеризує ...:
- 42) Однією з особливостей міжнародного туризму з метою відпочинку та розваг є спрямованість туристичних потоків ...:
- 43) В чому полягає привабливість відвідування туристами колишніх метрополій своїх колоній:
- 44) Найбільший ринок туризму з метою відпочинку і розваг склався у ...:
- 45) Найбільш відвідуваніша країна Європи – це ...:
- 46) Яку фігуру нагадують обриси Франції:
- 47) Що з об'єктів туризму приваблює туристів у Франції:
- 48) Де знаходиться найвищий у світі водоспад Анхель:
- 49) Що є стримуючим фактором для американців для відпочинку в Європі:
- 50) Найвідвідуваніша американцями країна Азіатсько-Тихоокеанського регіону:
- 51) Де проводиться фестиваль паперових зміїв:
- 52) В яких країнах туристичний бізнес не налагоджений достатньо:
- 53) Які країни Африканського регіону спеціалізуються на організації сафарі:
- 54) Які регіони є найменш розвинуті у сфері відпочинку та розваг:
- 55) Які форми правління мають суверенні держави:
- 56) Яка форма правління Ватикану:
- 57) Які є форми державного устрою:
- 58) Який тип політичного режиму є в Північній Кореї:
- 59) Які типи політичних режимів країн є сприятливими для туризму:
- 60) Що дає країні її членство в ЄС:
- 61) Назвіть найбільш поширені причини військових конфліктів:
- 62) Чи потрібна для туристичної характеристики країни інформація про поліцейську і судову систему:
- 63) Програма розвитку туризму в країні передбачає ...:

- 64) Орган виконавчої влади в країні, що здійснює державне керування, координацію і реалізацію державної політики в сфері туризму:
- 65) Якими чинниками визначається туристичний ресурс:
- 66) Що не належить до інфраструктури, яка визначає туристичний ресурс:
- 67) До якої форми відпочинку належить садівництво:
- 68) В якого виду туризму завданням є відновлення сил людини:
- 69) Як називається вид лікування морським кліматом та купанням:
- 70) Хепінінги включають в себе наступні види відпочинку:
- 71) Найбільш поширеною формою організації території, що охороняється є ...:
- 72) Як називається територія, що охороняється і використовується в строго наукових цілях:
- 73) Як називається відносно велика територія, де співіснують декілька незмінених екосистем, при втручанні людини:
- 74) Різновид національних парків, створений на основі краєвиду, пейзажу, геологічної структури чи інших природних комплексів:
- 75) Якою зоною туризму вважається Острів Пасхи:
- 76) Різновидом тематичних історико-культурних парків можуть бути ...:
- 77) Наявність кількості пам'ятників культури, заповідних зон, туристичних об'єктів визначає ...:
- 78) В якій формі туризму найбільш активно використовується туристичний потенціал території, з використанням сценаріїв та режисури:
- 79) Найважливішими показниками туристичних потоків є ...:
- 80) Чи може бути фактична кількість туристів меншою за кількість прибуттів:
- 81) Як групуються статистичні дані по прибуттях:
- 82) Скільки туристичних макрорегіонів виділяє ВТО :
- 83) До якого макрорегіону належать країни Єгипту та Лівії:
- 84) До якого макрорегіону належать острівні держави і території Карибського басейну:
- 85) До якого макрорегіону належать країни Південно-Західної Азії:
- 86) В регіональному розподілі міжнародних туристичних потоків на першому місці стоїть...:
- 87) Які туристичні макрорегіони належать до молодих:
- 88) За прогнозами ВТО на 2020 рік, який макрорегіон буде займати друге місце на ринку туризму:
- 89) Який регіон характеризується наступними рисами привабливості: низькі ціни на електроніку, високий рівень обслуговування, низькі податки:
- 90) Який регіон характеризується наступними рисами привабливості: комфортний клімат, велика тривалість туристичного сезону, спрощена процедура організації офшорних компаній:
- 91) Який регіон характеризується наступними рисами привабливості: комфортний клімат, велика тривалість туристичного сезону, спрощена процедура організації офшорних компаній:
- 92) Якому регіону Європа поступається першим місцем по бізнес-поїздках:
- 93) Що є обов'язковою умовою для людини, яка їде в бізнес-поїздку:
- 94) Яке місто є столицею ЄС:

- 95) До яких країн американського континенту спрямована велика кількість бізнес-поїздок:
- 96) Яка інша назва Гонконгу:
- 97) До яких країн Південно-Східної Азії спрямована велика кількість бізнес-поїздок:
- 98) Які регіони характеризуються нестабільним розвитком ділового туризму:
- 99) Останнім часом місцями проведення виставкового туризму є ...:
- 100) Де щорічно в кінці січня – на початку лютого проводиться Міжнародна туристична виставка-біржа FITUR:
- 101) Де щорічно в середині листопада проходить Всесвітня туристична виставка:
- 102) По яких країнах пролягають маршрути інсентив-турів:
- 103) Метою яких поїздок є ознайомлення з новими технологіями і прогресивними впровадженнями:
- 104) Інсентив-поїздки – це найчастіше які поїздки за кількістю і видом туристів:
- 105) Що включає стандартна програма інсентив-туру:
- 106) Які туристи найчастіше замовляють стандартні програми інсентив-туру:
- 107) Де знаходився найвідоміший культовий центр Еллади:
- 108) Скільки в світі виділяють макрорегіонів паломництва:
- 109) Для прихильників яких релігій Єрусалим – це святе місце:
- 110) Що є основним об'єктом святині християн в Єрусалимі:
- 111) В якому місті в соборі Нотр Дам Де Парі знаходиться терновий вінець Ісуса Христа:
- 112) Де проводяться щорічні Усесвітні дні християнської молоді:
- 113) В якому місті в срібній броньованій скринці в кафедральному соборі зберігається плащаниця Ісуса Христа:
- 114) Де зберігаються краплі крові Ісуса Христа:
- 115) Яке місто є другим після Риму культовим центром християнства:
- 116) Де знаходиться держава-місто Ватикан:
- 117) Де, згідно релігійним вченням, народився пророк Мухамед:
- 118) До центрів паломництва мусульман належать храми, які знаходяться в містах:
- 119) Які міста є центрами буддійського паломництва:
- 120) Який оптимальний і ефективний термін перебування на курорті:
- 121) Традиційні санаторні курорти є місцем лікування і відпочинку для людей, яких категорій:
- 122) Функціонування курортів здебільшого здійснюється за рахунок фінансової підтримки...:
- 123) Як називається лікування морським кліматом, сонячними ваннами і купанням:
- 124) На якому курорті основним лікувальним чинником є природні мінеральні води:
- 125) На якому курорті основним лікувальним чинником є пелоїди:
- 126) На якому типі курортів показане лікування при патології суглобів :
- 127) На яких курортах рекомендується лікування при початкових формах туберкульозу і недокрів'я:
- 128) Де розташовуються клімато-кумисолікувальні курорти:
- 129) Як називається лікувальний кисломолочний напій з кобилячого молока:
- 130) На яких природних ресурсах заснована чеська відома здравниця Карлові-Вари:
- 131) Де був вперше в Європі відкритий санаторій, який спеціалізується на лікуванні дитячого паралічу:

- 132) На яких природних ресурсах засновані курорти Угорщини:
- 133) Основні центри курортних здравниць Угорщини:
- 134) Якими типами курортів представлена Польща на ринку лікувально-оздоровчого туризму:
- 135) Які фактори обмежують можливості відвідування польських курортів:
- 136) Які фактори обмежують можливості приморського лікувально-оздоровчого туризму в прибалтійських державах:
- 137) Де зосереджені гірськокліматичні курорти Польщі:
- 138) Яким типом курортів на ринку лікувально-оздоровчого туризму представлена Болгарія:
- 139) В яких містах зосереджена переважна частина курортів Західної Європи:
- 140) Якими типами курортів на ринку лікувально-оздоровчого туризму представлена Західна Європа:
- 141) На яких природних ресурсах заснований курорт Бадгастайн в Австрії:
- 142) Який фактор обмежує можливості курортного обслуговування в Швейцарії:
- 143) Чим Швейцарія одна з перших почала практикувати лікування:
- 144) Якими курортами на ринку лікувально-оздоровчого туризму представлена Північна Америка:
- 145) Який основний об'єкт лікувально-оздоровчого туризму на Близькому Сході:
- 146) Які захворювання лікуються на курорті Близького Сходу:
- 147) Який фактор обмежує можливості курортного обслуговування в Австралії:
- 148) На яких природних ресурсах засновані курорти Тунісу в Африці:
- 149) Яким типом курортів на ринку лікувально-оздоровчого туризму представлена Румунія:
- 150) Яким типом курортів на ринку лікувально-оздоровчого туризму представлена Югославія:

Контрольна робота

Згідно навчального плану з дисципліни «Туристичне країнознавство» студентам необхідно виконати контрольну роботу за темою «Туристична характеристика країни». Кожен студент заздалегідь обирає певну країну світу.

Контрольна робота виконується за наступним типовим планом:

Вступ. Коротко характеризуються актуальність теми, мета, задачі і методика дослідження, ступінь вивченості проблеми, використані джерела, теоретичне і практичне значення роботи. Обсяг - 1-2 сторінки.

Розділ 1. Туристичні ресурси країни (7-9 сторінок):

1.1. Природно-кліматичні ресурси. Спочатку слід надати загальну характеристику природі країни, потім оцінити придатність компонентів природи для різних видів туризму. Обов'язково надати інформацію про заповідники і національні парки, унікальні явища природи, дати перелік об'єктів світової і національної спадщини.

1.2. Культурно-історичні ресурси. Орієнтуючись на об'єкти світової і національної спадщини, відзначити найбільш значущі для країни пам'ятники археології, культову і цивільну архітектуру, маті і великі історичні міста, музеї, театри, виставкові зали, центри прикладного мистецтва, народні промисли та ремесла, об'єкти етнографії, технічні споруди та ін.

1.3. Основні туристичні райони і центри. Скласти карту туристичного

районування країни та короткий опис кожного виділеного району (туристична спеціалізація, сезонність, кількість туристів і т.д.).

Розділ 2. Сучасний стан туристичної діяльності (обсяг 7-9 сторінок).

2.1. Структура туристичних потоків. За даними ЮНВТО та національної статистики охарактеризувати обсяги, напрямки і структуру в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму.

2.2. Рівень розвитку індустрії та економіки туризму. Користуючись даними Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC), визначити показники рівня розвитку галузі - прямий внесок туризму до ВВП країни, загальний внесок туризму до ВВП країни, безпосередньо зайняте у туризмі населення, загальний внесок туризму до зайнятості населення, частка туристичного експорту у загальному експорті країни, загальний обсяг інвестицій у туристичну сферу країни.

Висновки. Повинні містити особисті короткі висновки про результати виконаної роботи – оцінку особливостей і рівня розвитку туризму в досліджуваній країні. Обсяг до 2 сторінок.

Загальний обсяг контрольної роботи 17-25 сторінок, не враховуючи додатки.

Текст контрольної роботи набирається на комп'ютері на стандартних аркушах формату А4 (210x297мм) без рамки, з полуторним міжрядковим інтервалом. Поля: ліворуч - 30 мм, праворуч – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм. Абзацний відступ повинен бути скрізь однаковий – 1,0 см. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт.

Кожна контрольна робота повинна бути презентована студентом на семінарському занятті.

4. Завдання семестрових екзаменів (письмових залікових робіт):

Форма контролю – екзамен. В білеті 3 питання, кожне з яких оцінюється у 15-15-10 балів.

Перелік контрольних запитань до дисципліни

1. Розкрийте основні етапи становлення країнознавства?
2. Що розуміється під територією держави?
3. Назвіть основні властивості території. Параметри території
4. Розкрийте специфіку простру як умови для туристичної діяльності. Охарактеризуйте шість типів функціональних територіальних зон.
5. У чому полягають особливості адміністративно-територіальної організації держав світу?
6. Що таке «регіональний простір» та «регіональна ідентичність» в туристичному країнознавстві?
7. Чи є відмінності між поняттями «центр» та «столиця»? Які бувають столиці країн світу за своїм походженням?
8. Яким чином може використовуватися колишня столиця країни у її туристичній характеристиці? Назвіть відомі Вам приклади переносу столиць. Яку роль відіграє столиця у створенні туристичного іміджу країни?
9. Яка різниця між поняттями «образ», «імідж» та «бренд»?
10. Назвіть та охарактеризуйте основні форми державного устрою.

11. Дайте визначення поняттю «географічне положення» країни, розкрийте його властивості та особливості використання у туристичному країнознавстві.
12. Охарактеризуйте основні концепти географічного положення.
13. Які форми державного правління Вам відомі? В чому виявляються їхні особливості?
14. Розкрийте специфіку організації влади при монархічній формі державного правління. Які види монархій існують нині у сучасному світі?
15. Охарактеризуйте основні політичні режими країн світу.
16. Назвіть основні антропологічні особливості людських рас та географію їхнього розповсюдження.
17. Етнічна характеристика населення в туристичному країнознавстві.
18. Мовний склад населення. Яким чином мова віддзеркалює культуру країни?
19. У чому виявляється актуальність вивчення релігії у туристичному країнознавстві?
20. Сутність світових релігій та основні центри їхнього паломництва: християнство, іслам, буддизм.
21. Основні принципи, методи та закономірності у країнознавстві.
22. Які вимоги висуває культурно-образний підхід до створення країнознавчих текстів?
23. У чому полягає сутність культурно-образного підходу в країнознавстві та яку роль він відіграє при створенні туристично-країнознавчих текстів?
24. Що Ви розумієте під туристичним іміджем країни? Яким чином туристичний імідж впливає на її туристичну затребуваність?
25. Яким чином національний бренд слугує туристичному розвитку країни?
26. На чому ґрунтується вплив національного бренду на суспільну свідомість?
27. У чому виявляється соціально-психологічний механізм впливу феномену іміджу?
28. Якими властивостями характеризується туристичний імідж країни?
29. Назвіть та охарактеризуйте функції туристичного іміджу країни?
30. Розкрийте основні методологічні принципи створення туристичного іміджу країни.
31. Яку роль відіграє символічний капітал культури у створенні туристичного іміджу країни? Охарактеризуйте алгоритм створення туристичного іміджу країни. Які Вам відомі механізми реалізації туристично-іміджевої політики країни?
32. Охарактеризуйте поділ світу на материки та частини.
33. На яких критеріях базується поділ світу на материки та частини?
34. Розкрийте особливості класифікації країн світу за окремими регіонами?
35. Назвіть особливості й принципи районування світу в туризмі?
36. Охарактеризуйте поділ світу на материки та частини.

37. На яких критеріях базується поділ світу на материки та частини?
38. Розкрийте особливості класифікації країн світу за окремими регіонами.
39. Назвіть особливості й принципи районування світу в туризмі.
40. Які Вам відомі туристичні макрорегіони світу (за класифікацією UNWTO)?
41. Дайте загальну характеристику Європейського макрорегіону.
42. Яким чином особливості історико-культурного розвитку Європейського макрорегіону впливають на розвиток туризму?
43. Охарактеризуйте економічний розвиток та туристичну політику ЄС.
44. Розкрийте особливості туристичного розвитку Європейського макрорегіону.
45. Розкрийте особливості географії видів туризму в Європейському макрорегіоні.
46. Дайте загальну характеристику Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.
47. У чому виявляється туристичний розвиток Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону?
48. Охарактеризуйте туристичні ресурси субрегіону Східна Азія.
49. Що відрізняє туристичні ресурси субрегіону Південно-Східна Азія?
50. Розкрийте особливості туристичних ресурсів Південної Азії.
51. Чим відрізняються туристичні ресурси регіону Австралії та Океанії?
52. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Американського макрорегіону.
53. Охарактеризуйте особливості історико-культурного розвитку Північної та Латинської Америки.
54. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Американського макрорегіону?
55. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Близькосхідного макрорегіону.
56. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Африканського макрорегіону?
57. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Африканського макрорегіону.
58. Якими особливостями характеризується туристичний потенціал Угорщини?
59. Дайте характеристику туристичних ресурсів Хорватії.
60. Чим славиться Чехія як міжнародний туристичний центр?
61. Охарактеризуйте туристичний потенціал Чорногорії.
62. Чим вирізняється Швейцарія на міжнародному ринку туристичних послуг?
63. Дайте характеристику Іспанії як центра міжнародного туризму.
64. Що Вам відомо про туристичний потенціал Італії?
65. Охарактеризуйте особливості туристичних ресурсів Португалії.
66. Чим відома Греція на світовому ринку туристичних послуг?
67. Охарактеризуйте туристичний потенціал карликових країн Європи: Андорри, Гібралтару, Люксембургу, Ліхтенштейну, Монако, Сан-Марино.

68. У чому виявляється туристична специфіка Франції?
69. Яким чином природні особливості Франції впливають на розвиток туризму в цій країні?
70. Назвіть основні історико-культурні пам'ятники Франції.
71. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри Франції.
72. Що Вам відомо про основні свята та інші розважальні заходи, що привертають увагу туристів у Франції?
73. У чому полягають особливості історичного розвитку Франції?
74. Назвіть та охарактеризуйте основні історико-етнографічні регіони Франції.
75. Дайте загальну характеристику Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.
76. У чому виявляється туристичний розвиток Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону?
77. Охарактеризуйте туристичні ресурси субрегіону Східна Азія.
78. Що відрізняє туристичні ресурси субрегіону Південно-Східна Азія?
79. Розкрийте особливості туристичних ресурсів Південної Азії.
80. Чим відрізняються туристичні ресурси регіону Австралії та Океанії?
81. У чому виявляються особливості розвитку туризму в Південній Кореї?
82. Чим відрізняється розвиток туризму в Північній Кореї?
83. Що Вам відомо про розвиток туризму в Монголії?
84. Дайте характеристику туристичного потенціалу Японії.
85. Охарактеризуйте особливості розвитку туризму у В'єтнамі.
86. Що Вам відомо про основні туристичні центри Індонезії?
87. Розкрийте туристичні умови і ресурси Камбоджі.
88. Охарактеризуйте туристичний потенціал Лаосу.
89. Які Вам відомі центри туризму в Малайзії?
90. Чим відома М'янма на світовому ринку туризму?
91. Розкажіть про умови розвитку туризму в Сінгапурі.
92. Що вирізняє Таїланд як один з центрів міжнародного туризму?
93. У чому полягають особливості туристичних ресурсів Філіппін?
94. Розкрийте особливості туристичного потенціалу Індії.
95. Які особливості вирізняють Непал на світовому ринку туристичних послуг?
96. Охарактеризуйте туристичні ресурси Шрі-Ланки.
97. Чим привабливі Мальдіви як міжнародний туристичний центр?
98. Охарактеризуйте можливості розвитку туризму в Пакистані.
99. Чим цікавий Бутан для розвитку туризму?
100. Що Вам відомо про Бангладеш як про туристичну країну?
101. Розкажіть про основні об'єкти туристичного інтересу в Австралії.
102. Охарактеризуйте потенціал розвитку туризму в країнах Океанії.
103. Дайте загальну характеристику туристичних ресурсів Американського макрорегіону.

104. Охарактеризуйте особливості історико-культурного розвитку Північної та Латинської Америки.
105. У чому виявляється специфіка туристичного ринку та географія туризму Американського макрорегіону?
106. Охарактеризуйте туристичні ресурси Канади.
107. Розкрийте особливості туристичних ресурсів і розвиток туризму в країнах Центральної Америки.
108. Що Вам відомо про туристичну сферу на Кубі?
109. Чим вирізняються туристичні ресурси країн Карибського басейну?
110. Розкажіть про туристичний потенціал країн Південної Америки.
111. Що вирізняє Бразилію як один з центрів міжнародного туризму?
112. Охарактеризуйте туристичні ресурси Аргентини.
113. Розкрийте особливості географічного положення США.
114. У чому виявляється туристична специфіка США?
115. Назвіть основні об'єкти туристичного інтересу та визначте складові туристичного іміджу США.
116. Розкрийте специфіку політичного та адміністративно- територіального устрою США.
117. Яким чином природні особливості США впливають на розвиток туризму в цій країні?
118. У чому полягають особливості історичного розвитку США? Назвіть основні історико-культурні пам'ятки цієї країни.
119. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри США.
120. Охарактеризуйте туристичний потенціал національних парків Африки.
121. Розкрийте особливості туристичних ресурсів і розвиток туризму в країнах Західної Африки.
122. Чим вирізняються туристичні ресурси країн Південно-Східної і Південної Африки?
123. Охарактеризуйте туристичні ресурси країн Північної Африки.
124. Що вирізняє ПАР як один з центрів міжнародного туризму?
125. Розкрийте особливості географічного положення ПАР.
126. Охарактеризуйте соціально-економічний розвиток ПАР.
127. Назвіть основні об'єкти туристичного інтересу та визначте складові туристичного іміджу ПАР.
128. Розкрийте специфіку політичного та адміністративно- територіального устрою ПАР.
129. Яким чином природні особливості ПАР впливають на розвиток туризму в цій країні?
130. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри ПАР.

Приклад екзаменаційного білету:

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. КАРАЗІНА**

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність: Туризм

Семестр V

Навчальний предмет: Туристичне країнознавство

ВАРІАНТ № 1

1. Дайте визначення:
Політична карта світу – це
Туристичний образ країни – це
2. Основні етапи розвитку країнознавчих знань
3. Охарактеризуйте найважливіші туристичні центри США.

к.е.н., доцент

Г.І. Гапоненко